

SLOVENE

Inserati:

Enostolna petlivrst (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat " 13 "
za trikrat " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostolna petlivrst (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja:

vsak dan, izven nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20
za Nemčijo celoletno " 28.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " 12.—
za četrt leta " " 6.—
za en mesec " " 2.—

V upravl. prejemam mesečno K 1.90

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rekopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravišтво je v Kopitarjevi ulici št. 6. —
Avstr. poštno bran. račun št. 24.797. Ograke poštno
bran. račun št. 26.511. — Upravišškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 8 stran.

S prilogi »Naša Gospodinja«.

Zmaga S. L. S. na Dolenjskem.

Dopolnilna volitev v dolenjskih kmečkih občinah je končana. Zmaga kandidata S. L. S. je bila že naprej gotova. Volivno gibanje je bilo čisto mirno. O Mandlju se ni govorilo sploh nič v krogih S. L. S. S tem, da je med dobo odložil mandat, je bilo jasno vsem zavednim pristašem S. L. S., kaj imajo o njem soditi. Na shodih noben kmet ni vprašal več po Mandlju. »Odstopil je — bomo drugega volili, ki bo krepko držal za našo stranko.« Tako je sodil kmet in volil od stranke priporočenega kandidata.

Prva volitev z volivno dolžnostjo se je izvršila. Pokazati se je morala torej tudi vsa manjšina, ki je sicer pri volitvah ostala doma. Tako vemo zdaj v vsakem okraju natančno za razmerje glasov.

Liberalci so se pokazali zopet v vsej svoji nagoti. Ta stranka, ki živi samo od podiranja in od korupcije, ni niti iskala svojega kandidata. Liberalci so volili na vsej črti Mandlja. Upali so, da pritegnejo tudi precej pristašev S. L. S., ki so zadnjič volili Mandlja na priporočilo stranke, za seboj. To se je zgodilo deloma v manj zavednih krajih, koder bo treba z resnim političnim delom dvigniti zavednost in ločiti še kmečke volivce od vpliva liberalnih mogotcev. Liberalci so delali toplot na tihem z vso hinavščino. Pri prvem uspehu, ki bi ga dosegli, bi bruhanila na dan zopet njihova surovost in udarili bi s terorizmom po naših. Zato naj nas ta lahka zmaga ne zaziblje v brezskrbnost, ampak bodri k še pridnejšemu delu.

Je se pa vendar že mnogo izpremenilo v tem volivnem okraju tekem zadnjih let. Neprestano delo naših poslancev, uspehi, ki jih vidi vsak pameten človek, vnema naših pristašev in zaupnikov — vse to je že globoko vplivalo na ljudstvo. Liberalci so bili včasih v nekaterih krajih popolni gospodari, zdaj pa kopni njihova moč od dne do dne. Dasi imajo še precej glasov, nimajo pa več nekdanje moči. Strah pred liberalnimi mogotci je premagan, svobodno se misli in dela, in mnogo koristnega se je začelo, kar bo rodilo še lepe sadove.

Veselo znamenje je, da se jako boljše mokronoški okraj. Tržišče, Šent

Rupert, Mokronog, Trebelno, Mirna, Št. Lovrenc — povsod napredek. Litija, Boštanj, nekdanj liberalni trdnjavi, ste v taboru S. L. S. Socialna demokracija skoro ne pride v poštev. Celo v Zagorju, koder je bil socialnodemokratski terorizem nedavno še na vrhuncu, je rdeča večina v kmečki kuriji čisto majhna.

Liberalci so v Mandelju stavili visoke nade. Sami iz sebe nič ne premorejo. Mandelj je tudi liberalcem po moči pomagal. Izdal je poslanico na svoje volivce, s katero jih je izkušal pridobiti zase. Pa to ni vplivalo, kajti naši možje so takoj vedeli, kaj imajo soditi o takem postopanju. Zato so pa pograbili liberalci Mandljev odstop s tem večjo vnemo in ga izkušali izrabiti zase. V deželnem zboru je dr. Triller s hreščečim glasom kričal, da se že razcvita mandeljevo cvetje za liberalce.

Na, zdaj imate mandeljevo cvetje! Liberalcem cveto zdaj samo še kropive. Tudi tak obžalovanja vreden slučaj, kakor ga je v stranki zakrivil Mandelj, ki je med dobo odložil mandat, ne more liberalni stranki na kmetih več pomagati.

Za porazom v Beli Krajini so tako liberalci doživeli zdaj drugi, še hujši poraz na Dolenjskem.

Mi pa dalje brez strahu po začrtani poti!

Državni zbor.

V seji 21. t. m. se je prvo branje rekrutne predloge z ozirom na sklep večinskih strank zelo skrajšalo in jo izročilo odseku. Nato je postavil predsednik dr. Pattai na dnevni red jutrišnje seje 1. branje budgetnega provizorija, ki mora biti v najkrajšem času rešen s posojilom 70 milijonov vred, ki je z njim v zvezi. Ko je predsednik naznanil, da je dal na prvo mesto provizorij, na drugo pa laško fakulteto, ki pride šele po Veliki noči na vrsto, so socialni demokrati spričo dejstva, da je bilo le malo poslancev večine v zbornici, hoteli večinske stranke in vlado spraviti v zadrego in predlagali, da naj pride laška fakulteta prva na vrsto. Da niso Jugoslovani glasovali proti temu, bi bila večina doživela občuten poraz in bi se bila itak latentna parlamentarna kriza še poostрила.

V razpravi o rekrutni predlogi je govoril tudi poslanec

Gostinčar,

ki je izvajal nekako sledeče:

Država sicer potrebuje vojakov za

brambo, toda pri tem ko zahteva vojakov, se mora ozirati tudi na potrebe ljudstva. Predvsem naj se izkuša pri vojaki ohraniti ljubezen do grude. Navadno je nasprotno. Vojak, ko dosluži, ostane v mestu ali gre k industriji, s čemur kmetijstvo izgublja delavne moči. Tudi v moralnem oziru je treba skrbeti pri vojaki za moštvo, da ne bode prišlo domu dostikrat pokvarjeno. Olajšave za oprostitev vojaške službe se morajo razširiti v prilog gospodarstva. V slučajih, ko nima kdo oskrbovati gospodarstva, bi moral biti eden sinov oproščen vojaške službe. Tudi vojaški nabori se morajo pravično porazdeliti.

Vojaštvo se naj nadalje ne izrablja pristransko v narodne prireditve. Tako se dovoljuje vojaška godba 17. pešpolka v Celovcu nemškim prireditvam, slovenskim pa ne. To je za Slovence žaljiva pristranost. Za certifikatiste naj se pri vojaki uredi služba. Vojaška uprava naj doslužene vojake, ki hočejo ostati, porabi stalno v svoji službi ter naj jim priredi primerno službo v civilu. S tem bo ustrezno certifikatistom in civilnim uslužbencem. Izprememba vojaškega kazenskega reda je nujno potrebna.

Pri vojaki naj se vpelje kmetijski pouk, da se ljudje ne odvadijo svojega dela in ne izgube veselja do kmetijstva. Oficirji morajo biti v Ljubljani člani nemške kazine. Kako more vojaška oblast kaj takega pri-pustiti? Članarina se mu odtrga od gaže, tega bi si ne dovolil noben delavec od svojega gospodarja.

Škode, ki nastanejo vsled vojaških vaj, naj se primerno cenijo in tudi brez obotavljanja plačajo. Kmet, ki se mu je zgodila taka škoda, mora sedaj dostikrat čakati in prositi ter pohajati za častniki cele dni, preden dobi malo odškodnino. Ljudem se mora iti v tem oziru na roko.

Končam z željo, da se vojaška oblast ozira na izražene želje.

Potem so še govorili nekateri drugi poslanci in se je pod predsedstvom socialnega demokrata Pernerstorferja med protesti čeških radikalcev debata zaključila. Po govorih generalnih govornikov Schachingerja in Biankinija se je predloga odkazala brambenemu odseku.

Poslanska zbornica ne čestita k jubileju združene Italije.

Poslanec Malik vpraša predsednika dr. Pattaija, hoče li stopiti v dotiko z vlado in strankami zbornice, da

čestita laški zbornici k jubileju zjed-njenja Italije.

Predsednik se je imenitno iz te za-gate izrekal. Na eni strani bi katoliške stranke zbornice za ta predlog abso-lutno ne mogle glasovati, na drugi pa bi vsaka debata o tem gotovo škodo-vala zavezniškemu razmerju med nami in Italijo, ker bi se spravile na dan stvari, ki jih Lahi ne slišijo radi. Predsednik dr. Pattai je zato odgovoril, da se on strogo drži delokroga zbor-nice in zato ne posega v zunanjo poli-tiko.

Socialistični predlog.

Ko predsednik naznanil, da je dal na dnevni red na prvo mesto budgetni provizorij, laško fakulteto pa na dru-go, je socialni demokrat Nemec pred-lagal, da se postavi na prvo mesto laš-ka fakulteta. Ta predlog se je s 94 proti 82 glasovom odklonil. Vladne stranke so socialne demokrate, s katerimi so glasovali tudi nekateri Čehi, preglaso-vale le s pomočjo Jugoslovancev.

Kako se godi vladi?

Bienertova večina ne more in ne more naprej. Vsak čas se delo ustavi, večinske stranke odpovedujejo vladi svojo pomoč, vrše se pogajanja, Bienert zapretil z razpustom in zdaj šele se vladne stranke zopet nekoliko pre-maknejo.

Največ težav in sitnosti povzročajo nemški nacionalci. Ti so mnenja, da so storili več kot je bilo treba, ko so v delegaciji glasovali za 300-milijonski kredit za dreadnoughte. Boje se svojih volivcev, katere obdeluje socialna de-mokracija. Zato se zdaj upirajo zahtevi finančnega ministra, da se mu dovoli nekaj čez 70 milijonov posojila, da pokrije stroške, ki bodo nastali vsled tega, ker je delegacija dovolila velike izdatke za armado in mornarico. Am-pak Nemci so pač morali že takrat, ko so za dreadnoughte glasovali, vedeti, da bo treba posojila. Baron Bienert jim je zdaj že dvakrat zapretil s »kon-sekvencami«, kar po splošnem mnenju pomeni pretnjo, da bo zbornico raz-pustil. Zato so se nemški nacionalci tudi toplot morali udati; sklenili so, da bodo glasovali za dnevni red, kakor ga predlaga vlada, da bodo vse tudi dovolili, samo nekaj želja so še izrazili, ki se tičejo volivcev, katerim hočejo na vsak način par milijonov domov prinesiti, predno ugasne sedanja legis-lativna doba. Kaj bo vlada k temu rekla, je drugo vprašanje.

LISTEK.

R. L.:

Vihar.

Študentovska zgodba iz naših dni.

I.

Zadnji akordi melanholične Bee-thovnovne sonate so pluli po sobi in se izlivali vun v poletni večer. Z njegovo lepoto so se topili v eno samo melo-dijo, ki je valovala mirno, ponosno čez hihe, cvetoče gredice in bele, s peskom posute steze v vrtu v umirajoči dan.

Nalahko, kakor utrujeni so udarjali beli prsti po tipkah, gospodična Nelica ni več gledala v note, ampak sklonila glavo, da se je rdeč nagelj, ki ga je imela narahlo zataknenega v laseh, spustil iz njih in padel na kla-rijaturo. Počasi je šel lok čez strune, ti so kakor v polsnu pele sladko melo-dijo, v katero se je bil ves zamislil študent Ignacij Potokar, ki jo je igral. Še zadnji triler je kakor niz biserov, pa-lajočih v zvonečo kristalno čašo, iz-lonel iz gosli, še zadnjič so zabrnele strune v klavirju umirajoče in tiho in potem umolknilo, da je dahnil skoz okno tudi v sobo večerni mir, ki se je upuščal zunaj nad vrt in nad vas in

nad polja, brezglasen in truden kakor zahajajoče solnce.

Študent je položil gosli na mizo, gospodična Nelica je molče zložila note, vzela nagelj, ga vtaknila zopet v lase in vstala.

Ob oknu se je oglašil France Golob, Ignacijev sošolec in prijatelj.

»Čudovita je bila ta melodija . . . Ne vem, ali je nocojšnji večer tako lep, ali sta pa tako lepo igrala, da se mi zdí, da nisem še nikdar slišal take pesmi . . . Vsega me je prevzela in ploskati bi vama moral, če bi ne bilo prebanalno po tako lepih minutah.«

»Res — že dolgo nisem kaj takega slišala. Vi, gospod Potokar, ste cel Pa-ganini. Iz srca vam čestitam!«

Od vrat, vodečih na hodnik, je sto-pila gospa vdova Rankova, Nelicina mati, ki je bila med igranjem tiho pri-šla v sobo, šla k Ignaciju in mu stis-nila roko.

»Zakaj, gospa? . . . Saj ni bilo bog-ve kaj . . .« je nekoliko v zadregi govoril študent in povsili oči pred gospo, sto-ječo v sivkasti domači obleki pred njim.

Nato je stopila k hčerki, jo polju-bila na čelo in dejala: »Tudi ti, Nelica, si se letos mnogo naučila. Da bi te papa slišal — kako bi te bil vesel!«

Rahla žalost je drhtela v teh nie-

nih besedah, s katerimi se je spomnila rajnega moža.

A samo za hip je bilo to, potem je izpregovorila z navadnim glasom: »Pojdimo na vrt! Tako lep večer je zunaj, da bi bilo res škoda, če bi ga ne uživali. Pogovorimo se še kaj in po-za-bavamo nocoj!«

Šli so v vrt, sedli krog kamenite mize v senčnici, dekla Francka je pri-nesla butelko pikolita in kozarčke in gospa je nalila.

»Na vaše zdravje, gospod Potokar, da ste končali srečno gimnazijo in na-redili maturo! Pa na vaše tudi, gospod Golob!« je dejala.

»Na zdravje!«

Trčili so vsi, a vse drugače se je slišalo, ko sta se dotaknila kozarčka Nelice in njene matere Potokarjevega, kakor pa z Golobovim.

Začel se je pogovor, kakor je v na-vadi v družbi, ki se o priliki snide.

Lep večer je bil. Še je rdelo v temnokrvavi barvi nebo na zatonu, ko se je že užgala prva zvezda v daljni višavi ravno nad zvonikom šempaske cerkve svetega Silvestra. Dolgo je bila osamljena sredi temnečih modrin, a naenkrat se je zasvetila druga, takoj za njo tretja in po vrsti se je potem posejalo nebo s svojimi zlatimi luč-kami.

S polj je dihal hlad in vonj po po-košenem senu. S ceste za vrtno ograjo se je slišalo škripanje težko naloženih vozov. Kmetje so spravljali seno, kajti Bog je bil dal suho vreme in ljudje so hiteli s košnjo. Za vozi so stopali kosci, zdajpazdaj se je zasvetila žveplenka, fant si je prižgal pipo in zaostal za dru-gimi, dokler mu ni začela dobro goreti. In prišle so mimo ževke, veseli in raz-posajeni je bil njih glas, kakor cing-ljanje zvončkov njih smeh. Kmalu je utihnilo vse v daljavi in za hip se je zdel večer pokojen, kakor bi bilo iz-umrlo naenkrat vse življenje po dolini. A daleč nekje je zavriskal fant, ki ne-mara ta dan ni delal in je bil izpočit, ob študencu pod vasjo je zapelo par deklet s čistimi dekliškimi glasi.

Nenadoma je zazvonilo. Veliki zvon šempaske cerkve je z resnim, globokim glasom naznanjal sveti ve-čer. In takoj za njim se je oglašil tam ob cesti pri sveti Luciji droben, bing-lajoč zvon v tistem stolpiču, ki se dviga nad sivo, revno cerkvico kakor držaj pri solnici. Kakor da je zajokal otročiček med govorom resnega mo-žaka . . .

Študent Golob se je odkril in začel tiho moliti. Drugi so se spogledali in umolknil.

Ko je odzvonilo še z malim zvo-

Toda, komaj so nemške stranke sklenile, da vladi vse dovolijo, že se je pokazalo, da so storile to le pod velikim pritiskom in da večina nima prave in resne volje do dela. Ko je namreč predsednik dr. Pattai v zbornici potem, ko se je rekrutna predloga po končanem prvem branju izročila brambenemu odseku, postavil na dnevni red jutrišnje seje budgetni provizorij, laško pravno fakulteto pa po dogovoru strank na drugo mesto, tako bo šele po Veliki noči prišla na vrsto, so socialni demokrati, ker je bila zbornica skoro prazna, sklenili večino presenetiti in predlagali, da se na prvo mesto postavi laška fakulteta. Zdaj so pa v vlado rešili Slovenci, ki so dali svoje glasove maloštevilno navzočim večinskim strankam, da so socialni demokrati propadli in ni laška fakulteta res prišla na vrsto. Razmerje glasov je bilo 94 proti 82. Torej malo bi bilo manjkalo in vlada ter njene stranke bi bile vsled malomarnosti doživele v zbornici poraz. Če bi bilo Jugoslovonom več na tem, da spravijo večino v zadrego, kakor pa na tem, da laška fakulteta ne pride že zdaj na vrsto in bi bili za socialnodemokratski predlog glasovali ali pa če bi bilo kaj več socialistov, ki so ravno takrat imeli sejo kluba, v zbornici, bi bila zdaj vlada s svojo večino v lepi zagati. Pokazalo se je, da je večina precej od milosti opozicije odvisna.

Slovanska opozicija igra zdaj sploh veliko ulogo. Večina ima samo devet dni na razpolago, da se proračunski provizorij v vseh branjih, v odseku in gosposki zbornici reši, in opoziciji je le treba opozicijo z daljšimi govori markirati, pa je po vladi in njeni imenitni večini.

Da dolgo ne more iti tako dalje, je jasno.

Slavka tržaških mornarjev.

Včeraj zjutraj so stopili tržaški mornarji v stavko. Stavkujoči mornarji kakor tudi lastniki ladij so imeli včeraj svoja zborovanja, na katerih so o stavki razpravljali. Pogajanja, ki so se med obema strankama začela, niso imela dosedaj nobenega uspeha. Vseh stavkujočih delavcev je blizu 2000. Med temi so tudi kurjači, natakariji in kuharji na ladijah. Stavka se razteza razven lokalnih na vse ladije. Delavci so mirni in ne uprizarjajo nobenih izgredov.

Izostale vožnje.

Vsled stavkujočega moštva je moralo mnogo ladij, ki bi imele včeraj odpluti, v pristanišču ostati. Lloydov parnik »Graf Wurmbrand«, ki bi imel v Dalmacijo odpluti, je moral svojo vožnjo opustiti, ker je nižje moštvo ladijo zapustilo. Isto se je zgodilo s parnikom »Gorica«, ki je bil namenjen v Reko, in s parnikom »Bregenz«, ki bi moral odpluti v Carigrad. Parnik »Giulia«, last Austro-Amerikane, ki je namenjen v Filadelfijo, je svojo vožnjo

nom, je izpregovorila gospa: »Srečni ste, gospod Golob! Torej mislite sedaj po maturi na bogoslovje?«

Potokar se je naslonil malomarno nazaj, Nelica pa se je veselo zasmejala: »Oh, mama, kaj ga prašaš!«

France pa je odgovoril z mirnim, samozavestnim glasom: »Ne vem še gotovo, a najbrž vstopim v sene-nišče...«

Vsi so umolknilj za trenutek.

A kmalu se je pletel pogovor kakor prej dalje, čez strehe se je dvignila polna luna in posijala skozi perje divje trte na mizo, da se je zableščalo v kozarčkih kakor samo srebro in so se po mizi in po tleh razsuli svetli krogi kakor veliki tolarji.

»Blagor vama, gospod Potokar in gospod Golob! Življenje se odpira pred vama in vaju kliče, z veseljem srcem in velikimi upi se podajata vanje... Blagor vama, ker sta še tako mlada in imata še vse to pred seboj, kar imam jaz že davno za seboj!...« je govorila počasi gospa in se nervozno s prsti dotikala svetlih krogov in peg po mizi. »O, nič ni dobro pri srcu — vsaj meni ne. Dolga je pot in bogve, ali ne omagamo na njej in pademo, preden pridemo do cilja, kakor jih pade na tisoče?...« je odgovoril Potokar in zrl Nelici v obraz in v oči, ki so ga ta večer tako imele v svoji oblasti.

»Gospod Potokar, kaj nimate nič poguma? Maturo v žepu — pa ste boječji kakor otrok, ki se je zanočil in ima daleč do doma. Ali vas ni sram? Ko bom jaz imela maturo, se ne bom bala iti ven v življenje — pa naj me pošljejo v najzaketnejšo hribovsko vas za učiteljico!« je odgovorila Nelica in se sklonila nazaj, da se je v mesečini videl njen obraz.

(Dalle.)

preložil na poznejši čas. Parnik »Split«, last pomorske družbe »Damacija«, je včeraj odplul brez mornarjev in kurjačev; njih delo so prevzeli mašinsti in tako vožnjo omogočili.

Iz Pulja je poslala včeraj vojna mornarica 22 torpedovk, 2 torpedna lovca in vojno ladijo križarico »Cesar Karol VI.« Te bojne ladije imajo nalogo, da ščitijo poštne parnike med Trstom in Dalmacijo. Vse važne točke v pristanišču je zastražila tržaška policija.

Zakaj je stavka izbruhnila.

Kakor se govori, ni provzročila stavke zahteva po zboljšanju plač, ampak socialni demokrati, ki hočejo s stavko pristop delavcev v njih organizacijo izsiliti. Organizirani socialnodemokratski mornarji so pred kratkim dosegli, da se je pri pomorski oblasti obstoječi posredovalni in nastavljalni urad tako predručal, da sedita v njem dva zastopnika lastnikov ladij, dva zastopnika mornarjev in en uradnik, ki urad vodi. Od strani mornarjev sta v uradu socialnodemokratski tajnik in nek bivši mornar. Ta dva sta dobila dokumente in delavske knjižice vseh mornarjev v roke in sta nato delala, da so samo tisti delo dobili, ki so bili v njih organizaciji. Ker se je tudi večkrat zgodilo, da sta pošiljala na ladje delavce, ki so bili iz dotičnih ladij od kapitanov zaradi nereda odpušteni, sta zastopnika lastnikov ladij iz tega urada izstopila. Kapitani so namreč odklonili, da bi se jim od socialne demokracije določene delavce na ladje pošiljalo, posebno ko je komaj 20% mornarjev v socialno-demokratski organizaciji organiziranih. Zastopnika delavcev pa nista hotela delavskih knjižic neorganiziranih delavcev iz rok dati, tako da niso mogli lastniki ladij neorganiziranih delavcev v delo sprejeti. Pomorska oblast je sicer posredovala, a brezuspešno; lastniki ladij pravijo, da so pripravljeni obravnavati, a s prosto izvoljenimi zastopniki vseh mornarjev, ne pa z zastopniki socialne demokracije. Nato je izbruhnila stavka.

Proces Kayser-Palese.

Celovec 21. t. m.

Zdaj je konec procesa Kayser-Palese. V teku razprave v ponedeljek in torek se je še tuptam kaj pojasnilo, veliko novega se pa ni izvedelo.

Pri včerajšnji in današnji razpravi se je le povečal sum, da ona kreditna operacija banke Suppan s Centralno ni bila čisto po pravilih navadne morale, čeprav je formalno kolikortoliko korektna. Zdi se, da so porotniki dobili vtis, da sta bila pri tem tako Kayser kakor Centralna od Suppanove banke ne ravno opeharjena, ampak na drug, seve morebiti ne kazniv način, oškodovana. Na vsak način je lahko razumeti, da je Kayser Suppanove vložne knjige smatral za realne, ne pa le za kontrolo kontokorenta banke s Centralno. Prav posebno vzorne vloge Suppan pri celi reči gotovo ni igral. Tudi državni pravdnik je bil tega mnenja. Knjige banke Suppan so bile take, da so pripravile v zmoto tudi revizorje osrednjega »Verbanda« in konstatiralo se je tudi, da je Suppan vinkulacijo, da je namreč kredit zaprt, šele pozneje pristavil. Nadaljnim disputacijam med kompanijonom Suppana Maudryjem, porotniki, državnim pravdnikom in Kayserjem je storil predsednik konec s tem, da je rekel, da Suppan ni obtožen, da se mu torej ni treba zagovarjati. Da je bila vinkulacija pozneje pristavljena, je odkrila dunajska »Reichspost«. Glede tega se je zastopnik banke sila slabo izgovarjal in bi morebiti bil prišel še v večjo zadrego, da ga ni predsednik rešil.

Kar se drugih prič tiče, so važnejše:

Scharfegger,

sedanji nominalni predsednik »Centralne«, ki izjavi, da o stanju »Centralne«, dokler je bil Weiß predsednik, ni veliko vedel. Pri revizijah je Weiß pokazal vložne knjige pri Suppanu, češ, toliko imam tam, da je pa denar šel v resnici za Kayser - Paleseja, ni nikoli povedal. Glede sanacije se ne da veliko povedati, ker se še ne ve, kako se bo Kayserjev konkurz končal. Na vsak način je dozdaj 1.600.000 K za včlanjenje zadruga tukaj. Če privatni upniki — predvsem banka v Coneglianu in Spörty ne bosta pritiskala — se bo tudi tu dala sanacija doseči.

Ignacij Nau,

trgovec v Feldkirchnu, izpove za Kayserja precej neugodno. Sodi, da so darovi za sirotišnice v prvih letih znašali 200.000 do 400.000 K in da je Kayser prebitke za svoje spekulacije upo-

rabljal. Glede lesne trgovine je odločno mnenja, da je pasivna. Bilance so nezanesljive, ker ni inventarne podlage. Tako je bila vrednost skladišča v Benetkah čisto napačno proračunana. Gospodarstvo sirotišnic po mnenju priče tudi ni pokrivalo stroškov. Tudi pivovarna je bila pasivna in se je v njej naravnost neverjetno gospodarilo, tako da se lahko reče, da je firma pivovarovala, pa še gori plačala. Kako so bili lahko mišljeni, se razvidi iz tega, da takrat, ko je deželni zbor povikal davek na pivo, v svrhu obdavčenja niso niti pogledali, koliko imajo v zalogi, ampak kar 1500 hl naznanili, dočim jih niso imeli več kot 470.

Vprašanja na porotnike

je državni pravdnik z ozirom na različne rezultate razprave nekoliko modificiral in je sodišče porotnike vprašala v bistvu, je li Kayser iz banke v Coneglianu denar izvalil, zvito izrabivši njeno zmoto o njegovem premoženjskem stanju, oziroma tako, da jo je preslepil, da ima pri »Centralni« dejansko vlogo; nadalje sta li Kayser in Palese zagrešila krido in pomanjkljivo vodila knjigo.

Državni pravdnik dr. Thuile je v svojem govoru naglašal, da sta obtoženca celo koroško deželo gmotno in moralno oškodovala, vsled česar občutno trpi kredit cele dežele.

Kayser pravi v svojem zagovoru, da ga je razprava le še bolj prepričala, da si ne more očitati krivde, posebno ne, da bi bil kaj goljufal. Da glede vložnih knjig ni goljufal, sledi jasno iz tega, da je Banca Friulana svojčas ravnotako napravila z vložnimi knjigami, kakor potem »Centralna«, oziroma on. Če bo obsojen, bo žrtva svoje vne me za uboge sirote, za katere je vse storil in zavoljo katerih je začel svoje spekulacije. Očitki liberalnega časopisja, da je sirote izrabljal, so se izkazale kot podle laži. (To je res, ker se Kayserju glede siroti ni nič obtežilnega dokazalo. Priče so si v tem oziru nasprotovale. Korošci morejo Kayserju v tem oziru le hvaležni biti, ker je oskrboval v svojih sirotišnicah 90 odstotkov koroških idiotov!)

Dr. Mühlbacher Kayserja slično zagovarja. Pripisuje vso krivdo Weißu.

Obsodba.

Porotniki so na večino nanje stavljenih vprašanj z da odgovorili in je sodišče na podlagi tega obsodilo Kayserja na dve leti strogega zapore z enim postom mesečno, Paleseja pa zaradi kride na šest tednov strogega zapore z enim postom tedensko.

Tako je ta proces končan, in sicer z nemajhno blamažo liberalnega časopisja, ki je dolžilo Kayserja tatvine, izrabljanja sirot, in bogve kolikih sleparstev najgrše vrste. Kayserja sicer ne zagovarjamo, a pravično misleč človek mora priznati, da je saj desetkrat manj zagrešil, kakor se je lagalo brezvestno liberalno časopisje, ki sleparjev v lastnih vrstah ne vidi, po Kayserju je pa le zato padlo, ker je duhovnik. Sicer pa je Kayser kljub svojim nesrečnim spekulacijam veliko dobrega storil za od liberalnih korošcev popolnoma zanemarjene idiote, o kakem Hudniku se pa tega nič ne ve!

Tako je, liberalci!

Dnevne novice.

+ Izid včerajšnje dopolnilne deželnozbornske volitve. Oddanih glasov je bilo 6413. Od teh je dobil kandidat S. L. S. župan Vehovec 4873 glasov, J. Mandelj 1136, Etbin Kristan 140 glasov. Razcepljenih je bilo 264 glasov, neveljavnih glasov 625. Pri volitvah leta 1908 je dobil takratni kandidat S. L. S. Josip Mandelj 3008 glasov. Število volivcev S. L. S. se je torej zvišalo za 1865 volivcev! Volitev je pokazala naraščajočo moč S. L. S. — S posameznih volišč so nam došla še naslednja poročila: Litija: Vehovec 77, Mandelj 29, Kanc 9, praznih 13 glasovnic, neveljavnih 3 glasovnice. — Ajdovec: Vehovec soglasno 82 glasov. — Št. Rupert: Vehovec 225, Mandelj 102. — Tržišče (Sv. Trojica pri Mokronogu): Vehovec 77, Mandelj 28, neveljavnih 17. — Ambrus: Vehovec soglasno 129. — Krka-Muljava: Vehovec 162, Mandelj 34. — Zagradec: Vehovec soglasno 65. — Žužemberk: Vehovec 196, razcepljenih 15. — Hinje: Vehovec 177. — Smuka: Vehovec 36, razcepljenih 3. — Dvor: Vehovec 75, Mandelj 27, razcepljenih 5. — Smartno pri Litiji: Vehovec 139, Slanc 20, Mandelj 15. — Mokronog: Vehovec 146. — Trebelno: Vehovec 117. — Kresnice: Vehovec 68, Slanc 1. — Št. Lorenc: Vehovec 116, J. Mandelj 86, Fr. Miklavčič 1, A. Pavlin 1, Etbin Kristan 1, neveljavni 3 glasovi. — Kanderše: Vehovec 107. — Vače: Vehovec 35, neveljavnih 23. — Sv. Križ

pri Št. Juriju pod Kumom: Vehovec 199, grajščak Zupančič na Rakovniku 8, praznih 5 glasovnic.

+ Shodi S. L. S. v Mokronogu. Tri shode je sklicala naša stranka pretečeno nedeljo. Vsi so se vršili mirno in liberalci so odnesli le eno prepričanje, odklenkalo nam je. Le to hočemo pribiti, kake ljudi šteje med svojimi vrstami razbita liberalna stranka.

+ Nepoštenost najgrše vrste je zagrešil »Slovenski Narod« v svojem včerajšnjem poročilu o procesu Kayser-Palese. Ta list, ki hoče sicer veljati za enega prvih na jugu, o tem procesu ni sploh nič poročal in je šele včeraj napravil nekak resumé o celi pravdi. Lahko bi bil tudi to opustil, ker od tega poročila ne bodo njegovi bralci prav nič imeli. Zdi se, da je »Narod« ta ekscerpt sploh le zato napravil, da pokaže vso umazanost, ki je je zoper nasprotnika sposoben. Namesto »Zentralkass« pravi namreč v tem svojem poročilu »Zadružna Zveza«, in da je to nalašč, se razvidi iz tega, da je to storil povsod tam, kjer se mu je za njegove lepe namene zdelo potrebno. Tako nastopa monsignor Podgorc kot podnačelnik »Zadružne Zveze« in slika njen bankerot. Iz tega se jasno razvidi brezmejna podlost liberalnega časopisja, ki sicer tako rado daje nam lekciije. Mi sploh »Narodu« svetujemo, naj kraha »Centralne kase« v Celovcu preveč ne izrablja. Proces zoper Kayserja je pokazal, da so bili tisti očitki liberalnega časopisja, da sta Weiß in Kayser bogvekoliko pokradla in poneverjala ter podobno, neresnični ali vsaj silno pretirani; moža sta skrajno lahko mišljena spekulirala; Weiß je dal visok kredit na dvomljivo podjetje, Kayser pa je v velikih sili, ki so ga od vseh strani tirjali, dobil denar na ta način, da je pri bankah lombardiral štiri vložne knjige, ki za to niso bile sposobne, pa še to je deloma dvomljivo. Zato je Kayser dobil tudi samo dve leti zapore, dočim bi bil po tem, kar so liberalci pisali, moral najmanj 15 let sedeti; koliko bi pa dobil Weiß, to Bog ve. Liberalci naj pa počakajo, kaj bo povedala razprava proti njihovu bivšemu občinskemu svetovalcu dr. Hudniku, potem naj šele filozofirajo o pelomu »Centralne«, ki se bo z denarjem duhovščine sanirala, dočim »Glavne« liberalci čisto gotovo ne bodo sanirali, čeprav bi to bila njihova moralna dolžnost.

+ »Narod« in resnica — to sta dva. Pod naslovom »Dalmatinci proti kranjskim klerikalcem« piše »Narod« med drugim: Prvič se je pokazal odpor proti klerikalni komandi iz Kranjske pri mladinskem tečaju dne 14. p. m. v Splitu. Kalanova misija se je popolnoma ponesrečila. Kalanovih zmedenih idej ni hotel nihče poslušati in mož jo je moral iz Splita popihati, ne da bi mu kdo rekel »zbogom«. — Tako »Narod«. Odkod ima on te informacije, to sam Bog vedi! Resnica je namreč v »Narodu« čisto in ravno na glavo postavljena; v resnici je bilo namreč do pitice ravno narobe kakor »Narod« piše: Kalanova misija se je izborno ponesrečila. Njegove ideje so vsi z največjim zanimanjem in pazljivostjo poslušali. Med udeležniki ni bilo najmanjše disonance; pa tudi od strani nasprotnikov ne najmanjšega odpora. Domačini so napravili gostu-Slovincu najprisernejše slovo, kakor le Hrvatje znajo; opolnoči so ga spremili v lepem številu do parnika. Obetali so drug drugemu, da se še vidijo. Tako izborno je »Narod« informiran in tako vestno informira svoje zveste. Milovanja vredni ljudje! Zato je pa tudi vse drugo, kar »Narod« na istem mestu piše, da bi katoliška ideja in organizacija v Dalmaciji ne uspeła, da jo Hrvatje odklanjajo, prazno govoričenje in prazna tolažba. To bodo »Narodovci« kmalu in najbolje videli, ko bodo letos meseca avgusta na naš katoliški mladeniški shod Dalmatinci pripluli in privreli s celim posebnim parnikom, na katerem bo nekaj stotih dalmatinske mladine, — cvet in nada novega življenja v Dalmaciji.

+ Kaj je z državno podporo za semena in gnojila? Z dežele se nam piše: V jesenskem zasedanju je soglasno sklenil deželni zbor kranjski, da se naprosi deželna vlada, naj vsled črva in drugih uim oškodovanim kmečkim posestnikom izposluje državno podporo za nakup semen in umetnih gnojil. Ta sklep dež. zbora je dal mnogim revnejšim kmetom upanje, da dobe brezplačno ali vsaj po znižanih cenah potrebna semena in gnojila. Bliza se čas setve, o državni podpori pa ni duha ne sluha. Vem pa, da so posamezni naši poslanci večkrat izpraševali na merodajnih mestih ali in kdaj se razdeli državna podpora. Izvedeli pa so, da do preteklega tedna dež. vlada niti poslala ni na Dunaj osrednji vladi svojih predlogov.

ker še vedno niso vsa okrajna glavarstva doposlala svojih poročil o lanskim škodah po črvu in drugih uimih. To dejstvo kaže, koliko nekateri gg. okr. glavarji upoštevajo lepe besede raznih ministrov o skrbi za ljudski blagor. Za lov in enake zabave pa imajo nekateri — naglašamo — nekateri gospodje časa dovolj. Ali bodo, kakor že večkrat, delili semena koncem maja, ko je že prepozno? Naj naši poslanci to neverjetno malomarnost nekaterih gospodov primerno pohvalijo v državnem zboru. — Op. ured.: Objavimo te sicer ostre, pa umestne besede brez komentarja, ker je nepotreben.

+ **Novemu tržakemu škofu dr. Karlinu** se je včeraj popoldne predstavilo odposlanstvo slovenskih mestnih svetovalcev, ki ga je pozdravilo v imenu tržake okolice, izrazilo čustva simpatije in zaupanja slovenskega ljudstva do škofa Slovenca, ki je zasedel starodavno stolico sv. Justa. Odposlanstvo je prejelo vtis, da se gospod škof želi natančno poučiti o razmerah svoje dijeceze in je vzelo s posebnim zadovoljstvom na znanje škofovo zagotovilo, da bo kot katoliški škof vršil svojo visoko službo cum iustitia et charitate (s pravičnostjo in ljubeznijo).

+ **Dr. Franc Kos**, profesor v Gorici in pisatelj »Gradiva«, je imenovan za dopisujočega člana »Jugoslovanske akademije« v Zagrebu.

+ **Selca.** Do 200 mož in mladeničev je prihitelo na sv. Jožefa dan v selški Društveni dom, kjer se je vršil po jutranjem opraviilu občni zbor Kat. slov. političnega društva in političen shod, na katerem sta govorila poslanca gg. Franc Demšar in dr. Krek. Demšar je omenjal delovanje deželnega zbora v zadnjem zasedanju, posebno kar se je storilo v prid našega kmetijstva, v prid živinoreji. Dr. Krek je »slekel in pokazal« liberalno gonjo zoper S. L. S., gonjo zoper našo organizacijo, zoper naše združništvo v taki luči in naslikal te liberalne lumparije s takimi barvami ter podprl s takimi nepobitnimi dokazi, da so navzoči možje in mladeniči bili uprav frapirani, da je sploh mogoče med Slovenci dobiti še take Jurčke, ki liberalcem kaj verjamejo. Omenim le glasovanja o deželnem melioracijskem posojilu. Radovljiski in kranjski vodovod sta se napravila z denarjem melioracijskega zaklada, a poslanca teh mest sta glasovala zoper to posojilo. Najgrše pa je, da ljudje, ki imajo polna usta neumnih laži proti S. L. S., lazijo dan na dan okoli naših poslancev in jadikujejo: »Pomagajte nam vendar!« — Popoldne istega dne so v Selcah obhajali 10 letnico ondote mladeniške Marijine družbe ter je pri tej priliki dr. Krek navduševal mladeniče za vztrajno delo v naših organizacijah. Vrstilo so se zatem lepe deklamacije, petje, godba je igrala, slednjič pa se je vpriporil dr. Krekov dramatični prizor: »Snoč je biv en lep večer, jutri bo en zavber dan«. Krasna misel dr. Krekova, dramatizirati naše narodne pesmi, se je tukaj izborna sponesla in ravno za take priredbe mladeniških društev je omenjena jako primerna. Marsikateri solza se je utrnila ob srečni smrti mladega vojaka na straži. — Ta dan je bil za Selca res »zavber dan«.

+ **Samí sebe love za jezik** možje iz »Učiteljske Tiskarne«, ko popisujejo cele strani o Kregarju in Štefetu in si domišljujejo, da smo mi postali ponižni, ako ne maramo mazati svoj rok in »Slovenčevega« papirja z raznimi hochstapleriji, izsiljevalci, požigalci, sleparji, tatovi in jugoslovanskimi pumparji. Predali našega lista so namenjeni za potrebnejše stvari. Naši somišljeniki itak že vedo, kaka je njihova dolžnost do »Učiteljske Tiskarne«, katere upravni svet svoje izjave priobčuje na čelu »Jutra«! Včeraj je z debelimi črkami ta list omenjal, da je višje državno pravdnštvo v Gradcu ukazalo preiskavo proti Kregarju in Štefetu, danes se pa jezi, zakaj tega mi nismo poročali »Slovenčevim« čitateljem. Zato ne, ker je to zopet laž spletkarjev, ki že cele mesece mistificirajo javnost! O ukazu radi preiskave in o preiskavi je smrdljivo »Jutro« v včerajšnji štev. natisnilo debelo laž in veliko neumnost. Danes govori ta list samo o neki »predpreiskavi«. In tako se ti ljudje sami sebe love za svoj dolgi jezik. Povdarjamo pa še enkrat, da se Kregar in Štefe ne bojita nobene preiskave, ne gresta pa ne pred ljubljanske porotnike, o katerih je liberalni prvak izrekal te le besede: »Vidim, da se godi velika krivica, a iz tega slučaja razvidite, da še ni prišel čas, da bi se moglo napredno časopisje tožiti pred ljubljanskimi porotniki.« Sicer pa ni taleč čas, ko se bodo zamašila usta ne-

umnim in iuridično nezmislilnim dolžitvam. Eksistence pa, ki so za »Jutrom«, bodo v naši javnosti kljub vseni svojim krčevitim poizkusom ostale vedno v brezpomembnem ozadju.

— **Bohinjska Srednja vas.** Gosp. svetnik Berlic, katerega je bolezen nadomada napadla, je že zopet okrevaj, tako da zopet svoja opravila opravlja. Bog ga ohrani v Bohinju še mnogo let!

— **Razpisana srednješolska mesta.** Od 18. II. do 20. III. t. l. so bili izdani sledeči razpisi: Klas. filolog.: Hranice (M. Weißkirchen) (g., L. Gr. d.); Kufstein (realg., L. Gr. d., 20. IV.); Ljubljana (nem. g., L. Gr. d.). — Moderna filolog.: Novi Jičin (dež. r., Fr. D. ali Fr. E. d., 31. III.); Svitava (dež. r., Fr. E. d., 8. IV.); Dunaj XVII. (realg., Fr. D., 5. IV.); Praga II. (1. nem. r., Fr. D., 19. IV.). — Historična skup.: Znojmo (dež. r., 31. III.); Svitava (dež. r., 8. IV.); Olomuc (r., 31. III.). — Mat.-fiz. skup.: Svitava (dež. r., M. Geom., 8. IV.); Kufstein (realg., M. Geom., 20. IV.). — Prirodop. skupina: Olomuc (r., C. Ng.). — Kratice in znaki kakor navadno.

— **Osebná vest.** Policijski poročnik Ivan Putrih v Gorici je avanziral za nadporočnika in nadzornika v X. čin. razredu.

— **Umrli** je 20. t. m. na Dunaju na kliniki žirovski nadučitelj gosp. Pavel Šilec. Na kliniki je imel biti operiran vsled neke gobe v grlu, a preden je prišlo do prave operacije, je umrl vsled izgube krvi. Bil je povsod priljubljen. Počivaj mirno v tuji zemlji, blagi mož!

— **Gorelo** je 21. t. m. ob 3. uri popoldne pri posestniku Jožefu Božiču v Idriji h. št. 164. Pogorel je hlev s krmo, hišo so rešili.

— **Upravno sodišče** na Dunaju bo 4. aprila razpravljalo o dveh pritožbah mestne občine idrijske proti deželnemu odboru. Ob 10. uri bodo na vrsti troški za čitalnico v znesku 8193 K 62 vin., ob 12. pa proračun za leto 1910.

— **Vlada in časovni avanzma državnih uradnikov.** Včeraj se je posvetoval pododbor odseka za državne nastavitelce z min. predsednikom Bienenrothom o uvedbi časovnega napredovanja državnih nastavitelcev. Bienenroth je pri tem poročal o končnem stališču vlade napram temu vprašanju ter je med drugim izjavil, da je vlada v principu za uvedbo časovnega napredovanja, samo glede praktikantov je treba nekoliko omejitve, da bo za praktikante veljalo časovno napredovanje še le tedaj, ko postanejo definitivni. Pri uvedbi časovnega napredovanja se bo uvrstilo uradnike v one plačilne stopnje v smislu tozadevnega novega zakona z ozirom na njihovo službeno. Umevno je, da one, ki so že pred sklepom tega zakona napredovali v službi, ta stvar ne zadeva. Vlada hoče tudi, da se od časovnega napredovanja izločijo oni državni nastavitelci, ki so bili zadnja tri leta disciplinarno kaznovani. Vlada tudi ne more privoliti, da se skupina IV. združi s skupino III., ne samo vsled finančnih, ampak tudi principijskih ozirov. — Danes popoldne bo pododsek zavzel svoje stališče, napram vladnemu.

— **Ameriške vesti.** V Washoe, Mout., se je poročil g. Peter Kušar z gospico Ivano Šubek. — V La Salle, Ill., je umrl dne 2. t. m. slovenski rojak Ivan Kranjčič, star 39 let, doma iz Šmarjete na Dolenjskem. V Ameriki zapušča ženo, dva otroka in brata.

— **Mož ki je v boju pri Komornu rešil zastavo 17. pešpolka umrl.** Dne 17. t. m. je v Kranju umrl vpokojeni cestni mojster g. Martin Kušan v 90. letu starosti. Umrli, rojen v Gorenji Planini pri Postojni, je bil leta 1841. asentinir 17. pešpolku; leta 1893. je postal poddesetnik, dve leti pozneje korporal, čez leto dni četovodja in končno v letu 1849. narednik. Kot vojak je služil devet let, 4 mesece in 6 dni ter se je udeležil v letih 1848. in 1849. bojov v Italiji in na Ogrskem. Pri trdnjavi Komorn je bil njegov polk razbit ter preganjan od sovražnika; tudi polkovna zastava sama je bila v največji nevarnosti. Takrat pa je bil Kušan, ki se mu je posrečilo s svojo hrabrostjo, prisotnostjo duha in krepko vztrajnostjo, rešiti zastavo. Snel jo je z droga ter jo ovil pod obleko okoli telesa, skril se v močvirju v nekem jarku, medtem ko so sovražne čete naokoli preganjale njegove bežeče tovariše. Dva dneva je bil v tem nevarnem položaju; šele tretji dan se mu je posrečilo, dospeti do avstrijskih čet z rešeno zastavo. Za ta čin je bil odlikovan z veliko zlato svetinjo za hrabrost. N. v m. p.!

— **Stavka tramvajskih uslužbencev v Pulju.** Iz Pulja poročajo: Uslužbenci tukajšnje električne cestne železnice stavkajo. Ravnateljstvo je odslavilo vse uslužbence, okoli 50. Ravnateljstvo bo najelo in pustilo izvežbati popolnoma nove moči. Ker bo pa več-

banje nekaj časa trajalo, bo promet za občinstvo še nekaj dni nedostopen. Med odpuščenimi je mnogo očetov številnih družin in jih je obžalovati, da so se dali od rdečkarjev tako zapeljati.

— **Jahta poveljnika puljske vojne luke ponesrečila.** Službena jahta poveljnika vojne luke, viceadmirala pl. Ripperja je zavezila pri Šebeniku na morskoro plitvino. Na jahti se nahaja poveljnik vojne luke viceadmiral pl. Ripper, ki nadzoruje posadko ob dalmatinskem obrežju. Ta neprilika je temveč tega obžalovanja vredna, ker se je zgodilo na dan 50letnega jubileja aktivnega službovanja tega zaslužnega admirala.

Ljubljanske novice.

lj **Občinske volitve v Ljubljani razpisane.** Deželna vlada je izdala naslednji razglas: V smislu §§ 22 in 21 z zakonom z dne 17. oktobra 1910. l., dež. zak. št. 31, izdanega občinskega volilnega reda za deželno stolno mesto Ljubljano, se daje s tem vsem občanom, ki imajo pravico voliti, na znanje, da se izvrše nove volitve članov in namestnikov občinskega sveta ljubljanskega v nedeljo, dne 23. aprila 1911, Začetek volitve je ob 10. uri popoldne; oddajanje glasov se sklone ob 4. uri popoldne. Vsak volilski razred voli 15 občinskih svetovalcev in ravnateljsko namestnikov po razmerih volitvah in obveznih listah. Glasovanje se za posameznike volilne razrede ne izvrši posebej, marveč izvrše volilni upravičenci vseh volilskih razredov volilno pravico v zgoraj določenem času skupno, pri čemer ima vsak volilec I. in II. volilnega razreda opraviti istočasno tudi volitev za III. volilski razred. Da morejo vsi volilni upravičenci brez težave izvršiti svojo volilno pravico v času, določenem za glasovanje, se postavi v temelju § 36. obč. vol. reda 19 (devetnajst) volilnih komisij, katerim se odkažejo volilni upravičenci vseh volilskih razredov po alfabetičnem redu svojih priimkov tako: **Vse ženske volilke volijo** v poslopju mestnega deklškega liceja na Bleiweisovi cesti številka 23, v treh voliščih, za kojih vsako se postavi ena volilna komisija, in sicer po sledečnem redu: Ženske volilke začetnih črk A do J volijo v telovadnici v pritličju; K do P v učilnici v I. nadstropju; R do Z v risalnici v II. nadstropju. Volilne komisije za ženske so tri. — **Vsi ostali volilni upravičenci, t. j. oni moškega spola** — bodisi da izvršujejo volilno pravico osebno ali kot zastopniki, odnosno pooblaščenici, volijo po skupinah v naslednjem določenih na nastopnih voliščih: Volilni upravičenci začetnih črk A in B volijo v dvorani hotela »Ilirija«, Kolodvorska ulica; C, Č in D v telovadnici I. državne gimnazije, Tomanova ulica; E, F in G v telovadnici II. državne gimnazije, Poljanska cesta; H, I, potem J do vštete št. 2700 imenika III. vol. razreda v dvorani »Rokodelskega doma«, Komenskega ulica št. 12, I. nadstropje; J (vsi ostali, vstevši vse dodatno vpisane) in K do vštete št. 3400 imenika v veliki dvorani hotela »Union«, vhod samo skozi duri v Frančiškanski ulici; K (vsi ostali, vstevši vse dodatno vpisane) v veliki dvorani hotela »Union«, vhod samo skozi duri v Frančiškanski ulici; L v šolski dvorani mestne deklške osemrazrednice pri Sv. Jakobu, Sv. Jakoba trg; N, O, potem P do vštete št. 5400 imenika III. volilnega razreda v telovadnici I. mestne deške ljudske šole, Komenskega ulica; P (vsi ostali, vstevši vse dodatno vpisane) v pritlični učilnici I. mestne deške ljudske šole, Komenskega ulica; R v mali dvorani v »Narodnem domu« pritličje, dvorana trgovskega društva »Merkur«; S do vštete št. 7000 imenika III. vol. razreda v veliki dvorani v »Mestnem domu«, vhod od Streliške ulice; S (vsi ostali, vstevši vse dodatno vpisane) in Š v veliki dvorani v »Mestnem domu«, vhod nasproti mestni ledenici; T in U v telovadnici II. mest. deške ljudske šole, Cojzova cesta; V in W v pritlični učilnici II. mestne deške ljudske šole, Cojzova cesta; Z in Ž v mali dvorani v »Ljudskem domu«, Streliška ulica št. 12. (I. nadstropje). Vseh volilnih komisij je 19. Za glavno volišče (§§ 38 in 46 obč. vol. reda) je določena velika dvorana v Mestnem domu, volilna komisija XVI. Volilnim upravičencem se dostavi volilne listine (volilne izkaznice in volilne kuverte) v smislu § 23 obč. vol. reda pravočasno po pošti. Volilni upravičenci, ki niso dobili iz kakršnegakoli vzroka svojih volilnih listin najkasneje 48 ur pred dnevom volitve, dbe iste lahko osebno pri c. kr. deželni vladi, vhod iz Simon Gregorčičeve ulice, pritličje na desno. Nadalje se opozarja na to, da je po § 60 obč. vol. reda vsakdo, ki je poklican osebno iz-

vršiti volilno pravico, ako ima v mestni občini Ljubljani svoje redno stanovišče in ne more navesti kakega zakonito določenega opravičevalnega razloga, pod izogibom globe od 1 do 50 kron dolžan priti določen dan ob zgoraj označenem času k volilni komisiji, ki je pristojna po zgoraj navedenem odkazanju, ter oddati uradno kuverto. Kot zakonito opravičevalni razlogi veljajo zlasti bolezen ali slabotnost, zadrževanje po uradnih ali drugih stanovskih dolžnostih, potovanje izven Kranjske dežele, bolezen v rodbini ali druge neodložne rodbinske zadeve, končno prometne ovire in druge nepremagljive okoliščine. Dotična natančnejša določila vsebujejo izkaznice, ki se dostavijo volilnim upravičencem in na katerih bo natančno označeno, v katerem izmed zgoraj določenih volišč bo imel vsak posamezni volilni upravičenec izvršiti svojo volilno pravico. Glede volilnih predlogov se opozarja na istočasni razglas današnjega dne, št. 8393/2. Tiskani izvodi volilskih imenikov, popravljeni po tuuradnih določbah o vloženih ugovorih se dobivajo od dneva prvega izida tega razglasa v »Laibacher Zeitung« proti povračilu 4 K 14 v za imenik I., 9 K 54 v za onega II. in 23 K 05 v za onega III. volilnega razreda, torej 36 K 73 v za imenike vseh treh volilnih razredov pri ravnateljstvu pomožnih uradov c. kr. deželne vlade med navadnimi uradnimi urami. Nadalje je izšel še naslednji razglas: Z ozirom na istočasni tuuradni razglas št. 8393/1, o izvršitvi nove volitve članov in namestnikov občinskega sveta deželnega stolnega mesta Ljubljane, se daje s tem v smislu §§ 25 in 21, z zakonom z dne 17. oktobra 1910. l., dež. zak. št. 31, izdanega občinskega volilnega reda za Ljubljano na občno znanje, da se morajo **volilni predlogi**, ki naj odgovarjajo natančno določilom §§ 25. in 26. obč. vol. reda, za vsak volilski razred posebej, vložiti najkasneje **do 8. aprila 1911.** l., ob 12. uri popoldne, v vložnem zapisniku c. kr. dež. vlade. Na volilne predloge, ki bi se po označenem času vložili, se na noben način ne bi moglo ozirati. Vsakemu volilnemu predlogu je dati določno in jasno označbo stranke, tako da ga je od vsakega drugega lahko razločevati; tudi je na volilnem predlogu imenovati izmed podpisanih eno osebo in nje namestnika, katera naj v imenu in po naročilu vseh podpisanih občujeta z deželno vlado kot njih pooblaščenca zastopnika. Morebiti po § 31 obč. vol. reda potrebne dopolnilne predloge je po § 32 vložiti najkasneje osmi dan pred volitvijo, to je dne 15. aprila 1911. l., ob 12. uri popoldne pri deželni vladi, vložni zapisnik, sicer je dotični volilni predlog neveljaven. Končno se opozarja na določila §§ 9, 10 in 11 obč. vol. reda o lastnostih tistih, ki smejo izvoljeni biti. — C. kr. deželni predsednik: Teodor bar. Schwarz m. p.

lj **Predavanje v Trnovem.** Prihodnji četrtek ob 8. uri zvečer bo zopet v društvenih prostorih pri Repniku predavanje. Predava priljubljeni govornik g. dr. Jeršič.

lj **Šentpetersko prosvetno društvo** priredi v nedeljo, 26. sušca v Rokodelskem domu zabavni večer s sledečim sporedom: 1. Petje društvenega mešanega zbora: a) A. Vilar: »V mraku«; b) J. Aljaž: »Domovina«. — 2. Govor. — 3. »Domen«, narodna igra s petjem v petih dejanjih; po Jos. Jurčiču spisal Ivo Česnik. — Začetek ob 6. uri zvečer. Vstopnina: Sedeži I. vrste 1 K 30 vin., II. vrste 1 K, III. vrste 70 vin.; stojšča 40 vin. — K obilni udeležbi vabi odbor. — Ker vlada za to prireditev povsod veliko zanimanje, zato opozarjamo vse one, ki žele posetiti to prireditev, da si že preje preskrbe vstopnice. Vstopnice se dobé od srede naprej vsak večer od 7½ 8. do 9. ure, na praznik od 9. do 12. ure popoldne in popoldne od 3. do 4. ure, v nedeljo pa popoldne od 9. do 12. ure v društveni sobi na Sv. Petra cesti št. 101, I. nadstropje.

lj **Krščanska ženska zveza** ima v četrtek, dne 23. t. m., ob štirih redno predavanje v »Rokodelskem domu«. Predava preč. g. dr. Josip Jeršič.

lj **Zbor »Ljubljane«** danes nima vaje, pač pa prihodnjo nedeljo ob 11tih popoldne, ker vsled praznika odpade sobotna vaja. — Zborovodja.

lj **Kako se nasprotni ku mošnjček olajša.** Poseben list izhaja v Ljubljani sedaj samo radi Kregarja in Štefeta. Ta dva sta pravzaprav povzročitelja »Jutrovih« dolgov. Vse strani »Jutra« so polne Kregarja in Štefeta — če se zaračuna samo stavek, je to res ogromna vsota, ki sta jo naložila Kregar in Štefe na ramena »Učiteljske Tiskarne«. To je popolnoma nova metoda, kako se svojemu nasprotniku mošnjček olajša. Ljudje po Ljubljani sicer zmajujejo z rameni in pravijo, da bi bilo mnogo bolj pametno po »Jutru« nabirati mile darove za Plutove

dolgove, ali pa pisati kaj pametnega o saniranju »Glavne« posojilnice in o rihu, ki se kuha za liberalne sleparje in goljufe, o tem kako nekateri bogati liberalni deležniki »Glavne« posojilnice poizkušajo oškodovati uložnike, o Hribarjevih aferah in sličnih lepota liberalne stranke. Pa ta »neodvisen« list se je naravnost zagledal v Kregarja in Štefeta, vsaj tako bi sklepali po tem, ker je takrat, ko je bil aretiran dični predsednik »Glavne« posojilnice dr. Hudnik, ki je oškodoval na stotine ljudi za milijone, to javil z drobnimi črkami, o Kregarju in Štefetu se pa laže z največjimi in najdebelejšimi črkami. Če bi šlo po velikosti in debelosti »Jutrovi« črk, bi bila Kregar in Štefe večja sleparja, kot pa vsi liberalni sleparji pri »Glavni« posojilnici. Tako sta Kregar in Štefe »Jutro« in »Jutrovce« postavila na glavo. Sedaj se vrši po Ljubljani burka, da plača vsak, ki »Jutro« kupi, na dan dva vinarja za Kregarja in dva vinarja za Štefeta. Tako neumni morejo biti samo ljubljanski liberalci!

Ij Velikanska sleparija! Danes pravi »Jutro« po informacijah iz trgovske zbornice, da se je pri volitvi v trgovsko zbornico vladni svetnik dr. Kulavics uprl razveljavljenju naših glasovnic, kar so hoteli naprednjaki, in da je izjavil, da sicer razveljavi volitve sploh. Tako sijajno se še ni noben udaril po zobeh kot »Jutro« s takim odkritjem. Sleparija postaja torej vedno večja, pa ne na naši strani, ampak pri — »Jutru«.

Ij Lončarska delavnica pred vrati rimske Emone. V onem delu dvorišča nekdanjega vojaškega oskrbovališča, kjer zida gospod lekarnar Jožef Mayr hišo, so zadeli pri kopanju temelja dne 17. in 18. t. m. na nekaj dragocenih rimskih najdb. Tu je ležal velik kup stlačenih glinastih črepih, brez dvoma ostanek rimske lončarske delavnice. Iz črepih so rešili dele amfor, vodovodne cevi, nekaj opeke, kurilne cevi (takozvane »tubule«) in štiri kalupe za vlijanje oljnatih svetilk; dvoje kalupov je bilo namenjenih za zgornji, ostala dva — za vtisnjenima znakoma tvrdk »C. Dessi« in »Faor« — za spodnji del svetilk. Poleg lončarske delavnice so našli dobro ohranjeno kameno podobermo v velikosti otroške glave; podobno hermo so lani odkrili na Mirju. Da bi bilo mogoče določiti ves obseg rimske lončarske delavnice, je gospod Mayr dovolil, da prekoplje gospod dr. Walter Schmid sosednji del parcele, ki je namenjen za vrt. Tega je preiskal dr. Schmid dne 20. in 21. t. m. in posrečilo se mu je odkriti dvoje lončarskih ognjišč; obilni lončeni predmeti in raznovrstne glinaste črepije pojasnjujejo keramiko rimskega provincialnega mesta poznejše cesarske dobe. — Milan Pajk.

Ij Dež. predsednik baron Schwarz se je za več dni odpeljal na Dunaj.

Ij Umetniška diploma. V izložbenem oknu tvrdke Gričar & Mejač je razstavljena diploma, ki jo je poklonilo Muzejsko društvo za Kranjsko svojemu častnemu članu, odličnemu slovenskemu botaniku prof. Alfonzu Paulinu. Cvetlični venec (resje, Daphne Blagayana in Potentilla carnolica) je naslikala gospodična Anica Zupančeva.

Ij Važno razsodbo je izreklo včeraj upravno sodišče na Dunaju v zadevi Dramatičnega društva v Ljubljani. Dramatičnemu društvu se je namreč predpisal pridobinski davek. Ta predpis pa je na pritožbo društva deželna pridobinska komisija razveljavila, ker društvo ne zasleduje dobička. Zoper to se je pa predsednik deželne pridobinske komisije pritožil na upravno sodišče, češ, vsaka predstava nese 400 kron in čeprav ni dobička, je to zadostno za obdavčenje. Upravno sodišče je pa včeraj to naziranje zavrglo in razsodilo, da so podjetja, ki ne zasledujejo dobička, ampak le kulturne namene, pridobinskega davka prosta. — To je za vsa gledališča in društva tega značaja važno.

Ij »Učenjaki« pri ljubljanskem revolveržurnalu priobčujejo neko »Pismo iz Rima«, polno izmišljotin in bedarij seveda, čeprav je posneto po Macharju. Koliko ti ljudje vedo, se vidi, da papeževga državnega tajnika imenujejo Merly del Val, in to opetovano, kar izključuje tiskovno napako, posebno če pomislimo, da morajo opravljati pri bankrotnem »Jutru« korekture njega brihtni uredniki sami. Hellebarde, ki jih imajo Švicarji, imenuje »Jutro« halabarde, bivšega nuncijskega namestnika v Parizu Lorenzelli pa Lorenzillija, čeprav bi moral vsak količnik izobrazjen človek vedeti, kako se pravzaprav piše moč, kojega ime se neprestano bere. So pač zelo informirani ljudje ti »Jutrovci«.

Ij Zadruga krojačev ljubljanske okolice. Zadruga krojačev naznanja vsem cenjenim krojaškim mojstrim ljubljanske okolice, da se vrši na praznik, dne 25. t. m., dopoldne ob 10. uri ustanovni shod zadruge krojačev za ljubljansko okolico. Na dnevnem redu je med drugim: Odobrenje pravil, volitev načelstva in več zadev v korist krojaškega obrta. Prosim torej, da se tega shoda vsi krojaški mojstri ljubljanske okolice v polnem številu udeležijo. — Sklicatelj Fr. Jeločnik.

Ij Mestni zglasovalni urad bo v petek dne 24. t. m. vsled snaženja uradnih prostorov za stranke zaprt. Izvzeti so v resnici nujni in neodložljivi slučaji.

Ij Umrli so: Fran Schuster, hišni posestnik, 65 let, Kapiteljska ulica 5. — Ana Babič, hči sodnega oficijanta, 15 let. — Marija Močnik, hišna posestnica, 74 let, Hrenova ulica 18. — Terezija Štibernik, gostilničarka, 41 let, Karlovska cesta 34. — Ivan Pirc, občinski ubožec, 40 let. — Pavo Suhanka, brivski pomočnik, 24 let. — Josip Bratun, hlapec, 60 let.

Ij Zadruga krojačev, krojačic itd. naznanja cenjenim članom in članicam, da se vrši redni občni zbor zadruge v nedeljo, dne 26. t. m., ob pol 10. uri dopoldne v restavraciji pri »Crnem orlu«, Gosposke ulice 3, z navadnim dnevnim redom. V soboto, dne 25. t. m., ob 2. uri pa se vrši v gostilni v gostilni Zabukovec, Breg št. 1, sestanek ženskega odseka, izključno samo za dame šivilje. Ker sta oba shoda v korist članov in članic velikega pomena, bi bilo želeli obilne udeležbe članov in članic.

Ij Mlad vlomilec aretovan. Nepoboljšljiv je 16 let stari obrtni vajenec F. V., ki je vključil mladosti popolnoma pijanosti vdan. Ker mu je vedno manjkalo denarja za pijačo, si je že pred enim letom zbral neko vinsko klet, kjer so se lahko vrata odpirala ter se vsak večer splazil v njo. V kleti je pil toliko časa, da se je vsakokrat vračal iz nje pijan. Končno je bil zasačen in aretovan. Po prestani kazni se je splazil skozi odprto okno v neko stanovanje v Trnovem in tam vlomil v nek kovec, v katerem se je nahajala plehnata škatulja s 24 K denarja. Ker je bila zaklenjena, so jo vlomil in ukradel denar. Predvčerajšnjem zvečer ga je policija izsledila in izročila sodišču.

Ij Kranjsko društvo za varstvo živali v Ljubljani je naročilo valilnice (gnezdilnice) najboljše vrste, ki se sploh dobijo. Izumil jih je baron Berlepsch, izdeluje jih pa natančno po njegovem navodilu in pod njegovim nadzorstvom tvrdka Herman Scheid v Bürenu na Vestfalskem, in sicer v sedmerih velikostih. Za naše razmere in za naše ptice gnezdilke zadostuje trije vrste, ki jih je tudi društvo naročilo, in sicer: 1. gnezdilnice za vrste senic, potem za brgleze, muhavčke, vijoglavke, rdečerepke in male žolne; 2. gnezdilnice za vse vrste senic z le 27 mm širokim vhodom, ki so torej varne pred nadležnimi vrabci, posebno pred vsiljivim in nagajivim poljskim vrabcem, in 3. valilnice, pripravne za naše žlobodrave škorce. — Društvo bo oddajalo valilnice svojim članom, potem pa, če jih bo kaj ostalo, tudi nečlanom za lastno ceno in proti povrnitvi vognih stroškov. Veljajo pa pod 1. in 2. navedene vrste na licu mesta po 74 vin., pod 3. omenjene pa po 98 vin. Oglasila je nasloviti na društvo. Ko bodo valilnice prišle, bomo to takoj po časnikih razglasili.

Ij Pogreša se od 13. t. m. 12 let stari pastir Avgust Stare, sin tovarniškega delavca. Deček je služil pri Matevžu Šivcu na Paki pri Ljubljani, je navedenega dne odšel in se ni več vrnil.

Razne stvari.

Zanimivosti iz dunajskega dvora. Če se sme verovati poročilom dunajskih listov, potem vlada na dunajskem dvoru neka napetost. Pri slovesnem kronanju angleškega kralja v Londonu bi moral našega cesarja zastopati prestolonaslednik Franc Ferdinand. Zadnji čas pa se je tako uredilo, da bo šel namesto Franc Ferdinanda nadvojvoda Karl Franc Josip v London. Vzrok te zamene je ta, da noče cesar soprogi prestolonaslednika Franc Ferdinanda podeliti onega naslova, ki bi omogočil, da bi se tudi prestolonaslednikova soproga takih slavnosti udeležila. Prestolonaslednikova soproga mora namreč po dvornih običajih zmerom za drugimi nadvojvodinjami nastopati, ker ona sama nima tega naslova. In tako se zgodi, da se vojvodinja Hohenberg dvornih prireditelj ne udeležuje. To zapostavljanje prestolonaslednikove soproge je tudi krivo, da se ni ista udeležila pogreba angleškega kralja. Tako bo avstrijska država edina, ki jo

ne bo zastopal ob slavnostih v Londonu neposredni prestolonaslednik. Hkratu se širi tudi vest, da se hoče drugi prestolonaslednik nadvojvoda Karl Franc Josip poročiti z najstarejšo hčerko nemškega cesarja Viljema, nadvojvodinjo Viktorijo Luizo, kateri bi pripadalo potem na dvoru prvenstvo pred vsemi nadvojvodinjami in vojvodinjo Hohenberg.

Grof Albert Apponyi se je vrnil v nedeljo s svojega potovanja po Ameriki v Budimpešto ter je došel v ponedeljek zvečer v klub Košutove stranke, kjer so mu priredili živahne ovacije. Apponyi je nato v daljšem govoru slikal vtise, ki jih je dobil v Ameriki. Navzoči so ga seveda pazno poslušali ter mu izrekli zahvalo »za razširjanje ogrske državne ideje« v inozemstvu. Če je povedal, da je bil v Čikagi tepen, listi ne poročajo.

Telefonska in brzojavna poročila.

POLOŽAJ V ZBORNICI.

Dunaj, 22. marca. Položaj v zbornici je popolnoma nepojasnjen in se je treba pripravljati na presenečenja. Baron Bienenrth je moral včeraj od jutra do pozne noči obdelovati svoje vladne stranke in jim pretiti opetovano z razpustom, ako ne dovolijo budgetnega provizorija in neprikrajanega posojila v višini 76 milijonov kron. Baron Bienenrth se bo moral kmalu prepričati, da s sedanjem večino nikakor ne bo mogel vladati dalje, ker more najvažnejše vladne predloge le z največjim pritiskom in skrajnimi grožnjami spraviti skozi. Kar se tiče slovanske opozicije, ni bila včeraj v zbornici polnoštevilna, na češki strani je manjkalo celih 40 poslancev. Ko se je imelo glasovati o predlogu socialnega demokrata Nemca, da se budgetni provizorij od dnevnega reda odstavi, obenem pa postavi na njegovo mesto laška fakulteta, je tako na vladni strani kakor na opozicijski manjkalo sila veliko poslancev. Šest Jugoslovancev, ki so bili navzoči, je bilo primoranih, glasovati zoper predlog Nemca, ker bi sicer že zdaj prišla na vrsto laška fakulteta. Tisti Čehi, ki so bili navzoči, so glasovali za predlog Nemčev, in Jugoslovancev iz početka zelo očitali, češ, da so rešili vlado, pozneje pa so tehtnost razlogov Jugoslovancev uvideli in morali priznati, da Jugoslovani nikakor niso mogli glasovati za to, da pride laška fakulteta na vrsto, tem manj, ker so proti tej predlogi od nekaj v opoziciji in ker je dr. Šusteršič v včerajšnji seji načelnikov strank izjavil, da se rešitvi laške fakultete po Veliki noči ne bodo stavljale ovire, pred Veliko nočjo pa se niso Jugoslovani za nič angažirali. Sicer pa šest jugoslovanskih glasov ni odločilo zmage vladne večine, ker bi bil v slučaju enakosti glasov predsednik zbornice odločil za vladni dnevni red. — Danes bi se bila imela vršiti plenarna seja enotnega češkega kluba, pa se ni mogla, ker je bila vsled nenavzočnosti 40 poslancev nesklepčna. Popoldne se zato zbere parlamentarna komisija češkega kluba, da sklepa sama o nadaljni taktiki. — V zbornici se vrši prvo branje budgetnega provizorija in govori češki socialni demokrat Modraček že dve in pol uri. — Sicer pa je razpoloženje v zbornici jako deprimirano, ker na različne stranke pretne vlade z razpustom jako vplivajo.

OPROŠČENA MORILKA.

Trst, 22. marca. Porotniki so neko Lucijo Stoppar, 22 let staro delavko v Trstu, ki je 2. avgusta lanskega leta iz ljubosumnosti z nožem do smrti zabolala svojega ljubimca, tramvajskega sprevodnika Marcela Rosso, oprostili. Razlog je med tem tudi ta, da je obtoženka bolna in bodo dnevi njenega življenja kmalu štet. Po oprostilni razsodbi se je vrnila v bolnišnico.

BRAMBNI ODSEK.

Dunaj, 22. marca. V brambnem odseku se je danes rešila predloga o ustanovitvi veteranskega vojnega kora, nato pa se je začela razprava o rekrutnem zakonu. Govoril je Fressl, nakar se je seja prekinila.

POSLANEC PADUCH OBDOLŽEN GOLJUFJE.

Dunaj, 22. marca. Imunitetni odsek je na prošnjo dunajskega deželnega sodišča sklenil izročitev poslanca Poljskega kluba, od Stapinskejeve grupe, Paducha, ki je obdolžen menične goljufije.

ŠTRAJK POMORŠČAKOV.

Trst, 22. marca. Semka je došlo 12 torpedovk, 1 torpedolovec in križarka Karol VI., da vzdržujejo vsled štrajka prekinjeno pošto zvezo s Dalmacijo. Na obrežju je veliko policije, v vojašnici je pripravljeno tudi orožništvo, mir se pa dozda ni kalil.

DR. HINKOVIČ OBTOŽEN.

Zagreb, 22. marca. Dr. Hinkovič je dobil obtožnico, s katero ga državno sodišče toži radi zločina potvorbe in prestopka upora radi njegove vloge na banski stol, v kateri je zahteval, da se sodnega svetnika Pavešič odstrani iz senata.

VELIKI PROTIREPUBLIČANSKI NEMIRI NA PORTUGALSKEM.

Lizbona, 22. marca. V garniziji Lamego blizu Oporta so prišli na sled veliki protirepubličanski zaroti v 9. pehotnem polku. Več vojakov in polkovnika Castro so odvedli v zapor. Čete na Severu simpatizirajo z monarhijo. V Lizboni sami so se vršile včeraj velike demonstracije štrajkovcev pred ministrstvom za notranje zadeve. Uredništva listov stražijo republičanske garde, tramvajski promet je ustavljen.

NOVA RUSKA VLADA.

Peterburg, 22. marca. Oficijelno se potrja, da je za ministrskega predsednika imenovan Kokovcev, pristaš reakcionarcev.

NOVO RUSKO MINISTRSTVO.

Peterburg, 21. marca. Carski ukaz, ki odslavlja min. predsednika Stolypina, je že podpisan. Njegov naslednik bo sedanji fin. minister Kokovcev, ministrstvo za notranje zadeve pa prevzame podtajnik Makarov. Novi kabinet pomeni še hujši reakcionarni kurz kakor doslej.

BOLGARSKA RAZSTAVA V PRAGI.

Sofija, 21. marca. Ministrstvo je sklenilo prirediti v Pragi razstavo bolgarskih ženskih noš.

PONESREČENI ZRAKOPLOV.

Linc, 21. marca. Vsled viharnega vremena se je poškodovalo ogrodje vojaškega zrakoplova »Lebaudy«. To se je zgodilo vsled tega, ker je bil zrakoplov pritrjen popolnoma na prostem, in so se vsled močnega zračnega pritiska skrivili kovinasti deli. Ker so med viharjem spustili iz zrakoplova plin, poškodbe niso velike. Zrakoplov so razdrli in poslali posamezne dele v Fischamend, kjer jih bodo popravili.

Štajerske novice.

Š Umrl je na zabavnem potovanju na ladji »Thalia« nagle smrti šoštanjski župan Hans Woschnagg, ki je bil nasprotnik Slovencev. Leta 1903 je bil izvoljen tudi za deželnega poslanca, katero čast pa je odložil, ne da bi prestopil praga deželnega zbora. — Truplo prepeljejo v Šoštanj.

Š Promoviral bo v petek za doktorja prava g. Jos. Podobnik, član »Zarje«. Iskreno čestitamo.

Š Občinski odbor v št. Ilju je dal sedmerim iz Nemčije naselivšim se »Südmarkovcem« domovinsko pravico.

Š Za župana v št. Lenartu je izvoljen posestnik Henrik Sollay, v občinski svet pa Jožef Sedminek, Jožef Scheybal in J. Schiebert.

Š Natakariče v ženskih hlačah imajo v Gradcu. Restavracija Braun inserira, da strežejo v restavraciji natakariče v ženskih hlačah.

Š Žrtve neprevidnosti. V Drakovcih pri Ljutomeru sta pri posestniku Razlagu odvažala delavca Šparovec in Štuhec gnoj. V hiši sta opazila na steni viseti revolver. Štuhec ga je snel, ne da bi vedel, da je nabasan. Pri tem je ravnal tako neprevidno, da se je revolver sprožil in je strel zadel Šparovca, ki je kmalu nato med transportom k zdravniku umrl.

Š Slovensko gledališče v Mariboru. V soboto 25. sušca se uprizori zadnji krat v letošnji sezoni »V znamenju križa« kot popoldanska predstava.

Za namakanje perila je najboljši in najpopolnejši prašek iz mila

pralni ekstrakt

„Zenska hvala“

Pralni ekstrakt

Pralni prašek

Nadomešča popolnoma beljenje perila.

Pralni prašek je zaupljiv predmet; če se drago perilo obvaruje škode, čuva naj se vsakdo pred ponaredbami.

Kdor še ni videl te res krasne igre, naj si jo ogleda. To je obenem zadnja predstava v letošnji sezoni. O vzrokih, da se letos mora sezona tako zgodaj zaključiti, bomo poročali pozneje. Prosimo pa slavno občinstvo, da pomore društvu, ki se nahaja vsled nepričakovanih ovir v velikih stiskah, z obilnim posetom te zadnje predstave vsaj deloma iz zadrege, to tembolj, ker je to zadnja prireditev letošnjega leta v veliki dvorani. Začetek točno ob pol 4. uri popoldne omogoča zunanjim obiskovalcem povratek z večernimi vlaki.

Š S pasjim bičem je napadel v Cefju urednika »Südsteirische Volksstimme« Riharda Watzlaweka neki dijak, ki ga je Watzlawek opetovano napadel.

Mnenje gosp. dr. V. Urmanoffa, Rachovo.
Gospod J. Serravallo, Trst.

Izdelek Serravallovo Kina vino z železom mi je dalo izvrstne uspehe pri malokrvnih bolnikih po malariji. Ta bolezen je v naših obdobjih krajih jako razširjena in konvalescenti dobe v Vašem izdelku imeniten krepien pomoček, ki obnavlja rdeča krvna telesa, katera uničujejo Laveranovi parasiti.

Rachovo, 26. oktobra 1909.
Dr. Urmanoff.

Bolečine oslovskega kašlja

se otroku že po dvakratnem zavžitju Scott-ove emulzije bistveno popolnoma olajšajo. Dober sloves Scott-ove emulzije kot olajševalno sredstvo pri oslovskem kašlju se opira na popolno izbornost kakovosti njene sestavine, kakor na poseben način Scott-ovega ravnanja in se že 34let dviga od dneva do dneva. Zdravniki ponovno predpisujejo

Scott-ovo emulzijo
in starši, ki so jo že enkrat uporabili, bodo zopet vselej segli pri oslovskem kašlju potem sredstvu.

Pristojno to znamko — ribičem — kot garancijsko znamenje — z njo kot SCOTT-ovega ravnanja.

Cena izborni steklenici 2 K 50 vin.
Dobl se v vseh lekarnah. 3109

TRŽNE CENE	
Cene veljajo za 50 kg.	
Budimpešta, 22. marca.	
Pšenica za april 1911	11.67
Pšenica za maj 1911	11.46
Pšenica za oktober 1911	10.77
Rž za april 1911	8.17
Oves za april 1911	8.50
Koruza za maj 1911	5.65
Efektiv: mlačneje.	

Zahvala. 941
Vsem onim, ki so me ob smrti in pogrebu moje ljube žene
Amalije Tichý
roj. Istenič
na kakršenkoli način podpirali in izrazili svoje sožalje, posebno cenj. pevskega zboru za ginjačo petje, ter častitim gospodom za poklonitev krasnih vencev, kakor tudi vsem onim, ki so jo spremili k večnemu počitku in ji tako izkazali poslednjo čast, izrekam najiskrenejšo zahvalo in
Bog poplačaj!
Postojna, 21. marca 1911.
Fran Tichý.

Trgovskega potovalca
v proviziji
manufakturne stroke, dobro vpeljanega na Kranjskem in Spodnještajerskem sprejme takoj **Dragotin Hribar** v Ljubljani. 915

Organist in cerkovnik
z dobrimi spričevali, izurjen v tem poklicu, **išče službe.** — Nastopi lahko 1. maja. Naslov pove upravništvo. 927

Vsaka dama mora nositi



„Berson“

gumijevе pete
Bersonwerke, Dunaj VI/I.

880

Prodaja se

lepo posestvo

oddaljeno 3/4 ure od Ljubljane, z lepim gospodarskim poslopjem, lepim velikim sadnim vrtom, zemljiščem (15 do 16 oralov), v katerem ležita dva lepa zaraščena gozda; vse to se nahaja v bližini hiše; najbolj oddaljeno je 15 minut proč. Prodaja se po ugodnih cenah. Več se poizve: Cegnarjeva ulica št. 12, Ljubljana (Udmat). 795

Županstvo občine Vič pri Ljubljani razpisuje službo

občinskega tajnika

za takojšnji nastop. Reflektanti za to službo naj se zglase pri podpisnem županstvu. Plača po dogovoru.

Županstvo občine Vič,
dne 22. marca 1911.

946 **Fran Oblak, župan.**

NIZOZEMSKA ŽIVLJENSKA ZAVAROVALNICA
NA DUNAJU I., ASPERNPLATZ I,
(v lastni palači) z zavarovanim kapitalom 380 milijonov, rezervami 113 milijonov in najcenejšimi tarifi sprejema trgovske izobražence kot vnanje uradnike in krajevne zastopnike pod izvrstnimi pogoji. Glavno zastopništvo za Štajersko in Kranjsko. Gradec I., Schmiedasse 40. Glavni zastopnik za Kranjsko: Ciril Globočnik, Ljubljana, Elizabetna cesta 4.

Avstr. patent št. 46.347. **Čudovito!** Patentovano v 7 državah.

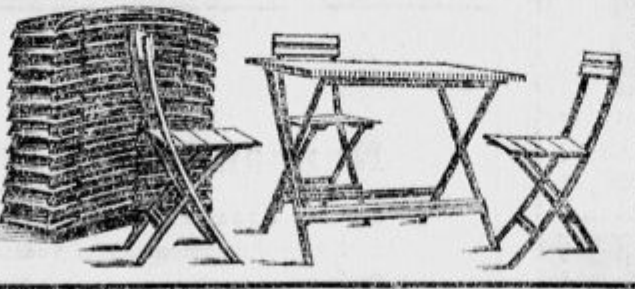
Vse dosedanje iznajdbe skladnih stolov, klopi in miz celega sveta presega J. Lojk-ova iznajdba

železnih skladnih stolov, klopi in miz

ki jih izdeluje in zalaga

845

parna tovarna lesnih izdelkov Fr. Burger v Sp. Šiški



Št. 4906.

Razpis.

Podpisani deželni odbor razpisuje s tem

službo okrožnega zdravnika v Trebnjem.

S to službo je združena plača 1400 K, aktivitetna doklada 200 K in dve starostni dokladi (petletnici) po 100 K.

Prosilci za to službo naj pošljejo svoje prošnje podpisanemu deželnemu odboru **do 5. aprila 1911** z dokazili o starosti, upravičenju do izvrševanja zdravniške prakse, avstrijskemu državljanstvu, fizični sposobnosti, navedenjem dosedanjih službovanj ter o znanju slovenskega in nemškega jezika.

Deželni odbor kranjski.
V Ljubljani, dne 18. marca 1911. 948

Rabite li

precizijsko žepno uro, verižice, prstane, uhane, obeske, zapestnice, dragulje itd.,
::: obrnite se na zlatarsko tvrdko :::

I. Vecchiei

Ljubljana, nasproti glavne pošte.

Lastna delavnica. — Nakup in zamena zlatnine in dragih kamenj. — Popravila točno in solidno. — Cene nizke.



Prodaja se prostovoljno z dobro idočo staro

hiša TRGOVINO

in nekaj zemlje in gozda ob glavni cesti v Blagovici pri Lukovici. Več se poizve v Mengšu, hišna št. 57.

ki hoče pospeševati kožno nego, ki hoče izgubiti pege, ter doseči nežno mehko kožo in belo polt, se umiva le z

Dama

Steckenperd lilijno mlečno milo (znamka Steckenperd) tvrdke Bergmann & Co., Tešin ob Labi. Komad po 80 v se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in trgovinah s parfumi i. t. d. 608

Dva lokala
za prodajalno v najlepšem delu mesta se oddasta takoj v najem. Vpraša se naj: **Selenburgova ulica 6, II. nadstopje desno.** 854

Največ časa in denarja
prihranite z uporabo stroja 734



Najboljši diktirni stroj
za reševanje korespondence, izročitev naročil, kontrolo telefonskih pogovorov, koncipiranje govorov, dalje pripraven za pisatelje, žurnaliste itd. Prospekti in razkazovanje zastoj pri

The Rex Co., Ljubljana
Selenburgova ulica 7. - Telefon 38.



H. SUTTNER

uran prva največja domača tovarniška var
exportna tvrdka ur zlatnine
Ljubljana Mestni trg in srebrnine Lastna tovarna ur v Švici



„IKO“

Čerkezovski in
Slovenski preprosti

Naročajte izborni šentjanški premog!

Kdor je kedaj kuril z njim, ne opusti ga nikdar več!

Po analizi, izvedeni po c. kr. geološkem držav. zavodu na Dunaju, potem po dr. A. Glusen, profesorju kemične tehnologije na c. kr. veliki šoli za poljedelstvo na Dunaju in končno po laboratoriju „Združenia mostecko-duchevskih rudarskih revirjev ima šentjanški premog 4059—4733 kalorij in 7.96—11.67% pepela in se potemtakem more vzporočati z najboljšim češkim rujavim premogom.

Cena mu je 2 K 40 h za 100 kilogramov;
tedaj nižja, ko cena vsakega drugega premoga.

Naročila sprejemajo razen prodajalne pisarne šentjanške premogokopne družbe v Križevniški ulici 8, II. nadst. v hiši g. Urbana sledeče tvrdke:
Fr. Babič, Dolenjska c.; S. Kavčič, Prešernova ul.; Leskovic & Meden, Jurčičev trg; J. Menecinger, Sv. Petra c.; B. Sevar, Sv. Jakoba trg; Uradn. gosp. dr. Kongresni trg. — Naročila in denar za premog sprejema Lud. Kotnik, trg. v Sp. Šiški. — Za sprejemanje naročil, in za inkasiranje je opravičen g. Jos. Baraga.

Ustanovljeno l. 1873.

Samostojna

APNO najboljša vrsta
L. Taufer st.
Zagorje ob Savi.

Naslednik M. Medveda, A. Maurerja in J. Schwaigerja
Cene zmerne. Postrežba solidna.

KONJAK

891

star, pristen destilat dalmatinskega vina
je najboljša sredstva za slabotne in
rekonsvalente. — Dobi se edino pri
tvrdki:

Br. Novaković, Ljubljana.

Več izurjenih

910

delavk za pletenje nogavic
na stroju sprejme
M. Franzl, Ljubljana, Privoz 10.

predelavka — šivilja

vajena konfekcijskega dela (priprosto delavno perilo, predpasnike itd.) se takoj sprejme. Kje, izve se pri upravi „Slovenca“.

926

Smrekove sadike

4-letne, enkrat pre-
sajene, jako močne,
krepke, koreninaste
:: ima na prodaj ::

Oskrbništvo turjaške graj-
ščine v Nameršlju, pošta
Studenec pri Ljubljani

Pošljite 70 vinarjev

koj krasen zastor za okno 80 cm visok, 60 cm širok. Da se na mah vpeljemo damo 100.000 komadov za tako nizko ceno in dobi vsak, kdor ne bi bil presenečen od lepote in izbornosti ako je brez napake, denar nazaj. Zastori za okna okrase vsako stanovanje in zabranijo mimo-
dočim gledati v stanovanje. Pri uporabi zastorov zahtevajte že danes naš najnovejši cenik, ki vam ga pošljemo v začetku meseca marca zastoni in poštne prosto. Čudili se boste, da dobite za tako malo denarja tako krasne — zastore.

Janec & Josip Scheich, Ig'ava 27, Moravsko.

Tehnični birô in podjetje zgradb

Ingenieur H. UHLÍŘ
Ljubljana, Resljeva c. 26.

Strokovna izvršitev vseh vrst načrtov in pro-
računov, znanstvena mnenja, prevzetja zgradb

3362

Valični mlin v Domžalah I. Bončar, Ljubljana

Centralna pisarna in skladišče: Vengova ul. 6.
Telefon interurb. št. 129. Telefon interurb. št. 129.

Priporoča pšenično moko izvrstne ka-
kovosti, otrobe in druge mleuske izdelke.

Zastopstvo in zaloga v Gorici: Peter Gruden & Komp., Stolni trg 9.



Ugodna prilika!

Ker imam veliko zalogo opeke, ki je izdelana še iz cenene cementa, oddajam

cementne strešnike

(z zarezo in brez zareze) po znižani ceni.

Cementna strešna opeka prekaša po svoji trpežnosti drugovrstne opeke ter dajem za njo vsako poljubno garancijo.

Ivan Jelačin, Ljubljana.



Julij Meinl

Ustanovljeno 1862.

Uvoz kave
Veležgalnica kave

Naznanilo. Prečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu vljudno naznanjam, da bo-
dem kot dosedanja družabnica umrle **ANE RUPNIK** tudi naprej neizpremenjeno vodila trgovino in izdelovanje umetnih cvetlic. Posebno opozarjam na okusne šopke za altarje in novomašnike. — Z odličnim spoštovanjem **Marija Ressler.**

773

Finno blago za ženske obleke
najdete v veliki izbiri po ugodnih cenah v veliki trgovini

R. MIKLAUC

LJUBLJANA, Stritarjeve (Spitalske) ulice šte. 5.

Došle so tudi novosti perilnega blaga, cefirja, fine svilnene in polsvil-
nene rute in šerpe. Posebno omenim tudi velikansko izbor bele kote-
nine in modropolana blaga za rjuhe, cvilha za blazine iz prvih tovarn.

Postrežba priznana dobra.

593

IZPELJAVA
vseh poslovnih transakcij. — Izdajanje čekov, nakaznic in
KREDITNIH PISEM
za vsa glavna in stranska mesta tu- in inozemstva.

Č. KR. PRIVIL. BANCNA IN MENJALNIČNA DELNIŠKA DRUŽBA
„MERCUR“ OSREDNJA MENJALNICA:
DUNAJ I., WOLLZEILE 1.
Podružnice: Baden, Češka Kamnica, Češka Lipo, Brno, Ducheov, Gabionza, H. Graslitz, Krakov, Litomerice,
Moravski Zumborg, Modling, Moran, Novi Jičín, Pízen, Praha, Liberec, Dunajsko Novomesto, Cvilava.

NAKUP IN PRODAJA
vseh vrst rent, obligacij, državnih papirjev,
akcij, prioritet, zastavnic, srečk l. t. d., i. t. d.
Zavarovanje proti izgubi pri zbiranju srečk in vredn. papirjev
Prospekte in cenike premij zastoni in franko.